

Vzácný případ neautochtonního *Mycobacterium leprae* v Irsku

V časopise [Eurosurveillance - Volume 30, Issue 3, 23 January 2025](#), byl zveřejněn vzácný případ neautochtonního *Mycobacterium leprae* v Irsku v roce 2024.

Lepra (malomocenství) je jednou z 24 opomíjených tropických nemocí (neglected tropical diseases, NTD) uvedených na seznamu Světové zdravotnické organizace (WHO). V Evropě se jedná o vzácné onemocnění, celosvětově však bylo v roce 2023 hlášeno 182 815 nových případů. V Evropském regionu WHO bylo v roce 2023 zaznamenáno 37 nových případů lepry ve 36 zemích.

Irsko zaznamenalo případ neautochtonní lepry s neurologickým postižením v létě roku 2024. Jednalo se o jeden z pěti případů lepry hlášených v Irské republice za posledních 10 let a o první případ v jihozápadní části země v daném období. Protože nejsou guidelines na úrovni Irska nebo EU a povaha této neinfekční nemoci je stigmatizující, byl tento případ velkou výzvou pro veřejné zdravotnictví, zejména pokud jde o trasování a sledování blízkých kontaktů.

Jednalo se o třicetiletou osobu žijící v ubytovacím zařízení v Irsku, která se narodila a vyrůstala v karibské zemi s endemickým výskytem lepry (Haiti). Dva roky před stanovením diagnózy se do Irska přestěhovala z jižní Brazílie, kde žila 10 let, a která je rovněž oblastí s vysokým výskytem lepry.

Pacient se dostavil na klinické pracoviště koncem roku 2023 s bolestmi a necitlivostí pravé paže a ruky a několika vystouplými depigmentovanými lézemi na obličeji, hrudníku, pažích a nohách. Během 7 měsíců podstoupil řadu vyšetření, než byla v létě 2024 na základě kožní biopsie stanovena diagnóza *Mycobacterium leprae* a byla mu nasazena kombinovaná terapie rifampicinem, klofaziminem, dapsonem a steroidy na neurologické příznaky, která následně vedla k úzdavě.

V Irsku neexistují žádné specifické pokyny pro zacházení s blízkými kontakty s infekcí *M. leprae*; pro hodnocení zdravotních rizik a vývoj strategie proto byla použita mezinárodní doporučení a strategické dokumenty (zejm. WHO, Západní Austrálie a UK), které však nejsou zcela konzistentní.

Lepra se obecně nepovažuje za vysoce infekční onemocnění, k přenosu z člověka na člověka je zapotřebí dlouhodobý těsný kontakt. Odhaduje se, že 95-97 % světové populace je vůči tomuto onemocnění přirozeně imunní. Inkubační doba je velmi variabilní (1-20 let), obvykle 2 až 5 let. Vyšší riziko nákazy je u mladších jedinců, vliv má také extrémní chudoba a špatná výživa.

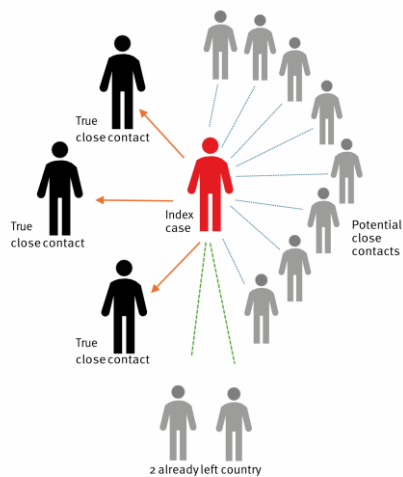
Irský indexový případ žil na ubytovacím zařízení s dalšími osmi dospělými osobami, se kterými však většinou nesdílel obytné prostory po delší dobu. Jako blízký kontakt byly identifikovány pouze 3 osoby: 1 spolubydlící osoba, partner případu a jeden kontakt v zaměstnání. Všechny blízké kontakty byly migranty do Irska ze zemí s endemickým výskytem lepry, zdroj infekce v Irsku nebyl zjištěn.

Blízkým kontaktům byla nabídnuta chemoprofylaxe a zajištěna každoroční kontrolní kožní a neurologická vyšetření po dobu minimálně 5 let praktickým lékařem.

Zveřejněný článek však poukazuje zejména na závažné problémy v oblasti veřejného zdraví, které vyplývají z léčby lepry v neendemickém prostředí zemí s vysokými příjmy. Diagnostika lepry v prostředí s nízkou prevalencí je často zdlouhavá (neznalost příznaků a symptomů onemocnění) a zvyšuje riziko nevratného poškození nervů, které může vést k výraznému postižení vyžadujícímu celoživotní péči a sledování.

Je proto zapotřebí harmonizovat postup veřejného zdravotnictví u sporadických případů lepry v celém evropském regionu. Ten by měl zahrnovat **standardizaci pokynů** v oblasti veřejného zdraví týkající se trasování kontaktů, nároků na postexpoziční profylaxi a způsobů následného sledování postižených osob a jejich kontaktů. Nezbytné je i průběžné vzdělávání zdravotnických pracovníků v oblasti rozpoznávání a diagnostiky lepry a dalších opomíjených tropických nemocí.

Obrázek: Sledování kontaktů v okolí indexového případu lepry, Irsko, léto 2024 (n = 13)

Volně zpracováno dle Challenges of the public health response to a rare case of non-autochthonous *Mycobacterium leprae*, Ireland, 2024, *Eurosurveillance* - Volume 30, Issue 3, 23 January 2025 dostupné na <https://www.eurosurveillance.org/content/10.2807/1560-7917.ES.2025.30.3.2500033>

Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ, Praha; leden 2025